

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Фатхутдинов Р.А. Стратегический менеджмент / Р.А. Фатхутдинов. – М. : ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2012. – 246 с.
2. Портер М.Е. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов / М.Е. Портер ; пер. с англ. И. Минервина ; 5-е изд. – М. : Альпина Паблишер, 2015. – 453 с.
3. Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства : [навч. посіб.] / І.З. Должанський, Т.О. Загорна. – Київ : Центр учбової літератури, 2006. – 384 с.
4. Отенко І.П. Управління конкурентними перевагами підприємства : [монографія] / І.П. Отенко, Є.О. Полтавська. – Харків : ХНЕУ, 2005. – 220 с.
5. Балабанова Л.В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: стратегічний підхід : [монографія] / Л.В. Балабанова, В.В. Холод. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2006. – 294 с.
6. Иванова О.Ю. Оцінка та формування конкурентних переваг промислових підприємств : дис. ... к. е. н. : спец. 08.06.01 / О.Ю. Иванова. – Х., 2006. – 264 с.
7. Клівець П.Г. Стратегія підприємства : [навч. посіб.] / П.Г. Клівець. – К. : Академвидав, 2007. – 320 с.
8. Ніколаєва А.М. Формування стратегії досягнення конкурентних переваг підприємств м'ясної промисловості : дис. ... к. е. н. : спец. 08.00.04 / А.М. Ніколаєва. – Луцьк : ЛНТУ, 2010. – 218 с.
9. Хаджинова Е.В. Теоретические основы управления устойчивым развитием промышленных предприятий / Е.В. Хаджинова // Вісник економічної науки України. 2014. – № 1. – С. 124–127.
10. Федько В.П. Основы маркетинга / В.П. Федько. – Ростов н/Д. : Феникс, 2009. – 400 с.
11. Азов Г.Л. Конкуренция: анализ, стратегия и практика / Г.Л. Азов. – М. : Центр экономики и маркетинга, 2013. – 208 с.
12. Портер М. Конкуренция / М. Портер ; пер. с англ. – М. : Вильямс, 2010. – 592 с.
13. Азов Г.Л. Конкуренция: анализ, стратегия и практика / Г.Л. Азов. – М. : Центр экономики и маркетинга, 2013. – 208 с.

УДК 336.145.339.9; 242.2

Мартинюк Е.А.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту
Міжнародного гуманітарного університету

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПАРАДИГМИ «ЕКОНОМІКА ЗДОРОВ'Я – ЕКОНОМІКА ЗНАНЬ» В СТРАТЕГІЮ РОЗВИТКУ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті надано огляд сучасних наукових підходів до організації ефективної системи охорони здоров'я. Представлені нові підходи з застосуванням освітніх кластерів, трансляційної медицини. Показана ефективність освітньо-науково-виробничих кластерів в системі охорони здоров'я для забезпечення якісної підготовки і подальшої професійної діяльності лікаря на основі інтеграції медичної науки, освіти і практичної охорони здоров'я.

Ключові слова: економіка здоров'я, інвестиції в охорону здоров'я, економіка знань, стимулювання підтримки здоров'я, науково-освітні кластери, міжсекторальна взаємодія, сталий розвиток.

Мартынюк Е.А. ИМПЛЕМЕНТАЦИЯ ПАРАДИГМЫ «ЭКОНОМИКА ЗНАНИЙ – ЭКОНОМИКА ЗДОРОВЬЯ» В СТРАТЕГИЮ НАЦИОНАЛЬНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ

В статье представлен обзор современных подходов к организации эффективной системы охраны здоровья. Представлены новые подходы с применением образовательных кластеров и трансляционной медицины. Рассмотрена эффективность образовательно-научно-производственных кластеров в системе охраны здоровья для обеспечения качественной подготовки и дальнейшей профессиональной деятельности врачей на основе интеграции медицинской науки, образования и практической охраны здоровья.

Ключевые слова: экономика здоровья, инвестиции в охрану здоровья, экономика знаний, стимулирование поддержания здоровья, научно-образовательные кластеры, межсекторальное взаимодействие, устойчивое развитие.

Martyniuk E.A. IMPLEMENTING THE PARADIGM OF HEALTH ECONOMICS – BUSINESS KNOWLEDGE IN THE NATIONAL STRATEGY FOR ECONOMIC DEVELOPMENT

Article overview of modern scientific approaches to efficient health care ya. Presented new approaches with the use of educational clusters, translational medicine. The efficiency of the educational and scientific and industrial clusters in the health care system to provide quality training and further professional activities of doctor through the integration of medical science, education and practical public health.

Keywords: health economics, investment in health, knowledge economy, encouraging support health, scientific and educational clusters, intersectional cooperation, sustainable development.

Постановка проблеми. Проблема здатності розвиватись у парадигмі економіки здоров'я – економіки знань, долаючи негативні впливи і достойно відповідаючи на виклики глобально кризового розвитку, стоїть практично перед усіма країнами світу, включаючи економічних лідерів. В США в ХХ ст. було створено унікальні умови для функціонування повних відтворювальних науково-технологічних циклів за рахунок концентрації найпродуктивнішої частини світового інтелектуального ресурсу, на загальнонаціональному рівні постійно актуалізується проблема забезпечення інноваційного лідерства та глобальної безпеки. Експерти ЄС також стверджують, що забез-

печення усталеної динаміки європейської економіки уможливіюється лише за умов, коли ключовим пріоритетом розвитку стане трикутник знань, тобто створення, передавання та використання знань через дослідження, освіту, професійне навчання та інновації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженнях за даною тематикою використовуються праці представників класичної школи, які поклали початок вивченню продуктивних сил людини, зокрема Дж.С. Мілля, У. Петі, Д. Рікардо, А. Сміта та ін. Помітний внесок у дослідження проблем економіки знань здійснили російські вчені О. Гапо-

ненко, А. Докторович, В. Іванов, В. Іноземцев, В. Макаров та ін. Проблеми, які пов'язані з розвитком економіки знань в Україні, висвітлено у працях Ю. Бажала, А. Гальчинського, В. Геєця, Г. Задорожного, О. Лапко, Б. Малицького, О. Марченко, Л. Мусіної, В. Осецького, В. Семиноженка, І. Сокирик, Л. Федулової, А. Чухно та ін.

Проблемам створення та розвитку такої галузі, як економіка здоров'я, присвячено роботи Б. Магуйєра, Дж. Гендерсона, Г. Муні, А.Г. Ахламова, Н.Л. Кусика та ін. Однак сегменту питань створення парадигми таких стратегічних для національного розвитку дефініцій, як економіка здоров'я та економіка знань, не приділено достатньої уваги в сучасній економічній літературі.

Мета статті полягає в обґрунтуванні важливості поєднання інтелектуально креативного потенціалу суспільства та світових науково-технологічних досягнень в області медицини та охорони здоров'я для ефективної імплементації в національну стратегію сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економіка здоров'я – галузева економічна наука, яка досліджує взаємодію охорони здоров'я як галузі господарювання із суспільством, дію об'єктивних економічних законів у конкретних умовах виробництва і споживання медичних послуг, фактори, які забезпечують найбільш повне задоволення потреб суспільства в медичній допомозі та охороні здоров'я населення при відповідному рівні ресурсів [1].

Основна роль економіки здоров'я – забезпечення певної філософії та низки методів, які б сприяли процесу прийняття рішень в охороні здоров'я, спрямованих на підвищення ефективності та справедливості, а основна мета – інформування людей про найбільш вигідний вибір щодо збереження здоров'я.

Отже, економіка охорони здоров'я здійснює різнобічний аналіз процесу надання медичних послуг. Крім того, вона вивчає різні підходи до фінансування, розподілу і власне надання повного обсягу послуг охорони здоров'я.

Виділення економіки здоров'я у галузі самостійних наукових знань відбулося лише в другій половині ХХ ст. Це відбулося під впливом ряду причин. Вкажемо найважливіші з них [1; 2; 13].

1) ХХ ст. – це століття небувалого раніше збільшення об'єму і соціально-економічної значущості сфери послуг. І хоча медицина «стара як мир», але ніколи раніше вона не формувалася в таку крупну галузь народного господарства, що притягує до себе мільйони людей. А раз об'єкт дослідження так швидко і значно виріс, то зріс, відповідно, і науковий до нього інтерес.

2) Охорона здоров'я одночасно заявила про себе як про надзвичайну ресурсоємну галузь, здатну використовувати різні матеріальні, фінансові, трудові та інші ресурси.

3) У ХХ ст. охорона здоров'я стала розглядатися як вигідна, економічно доцільна галузь вкладення інвестиційних засобів. Таким чином, була сформована нова наукова і навчальна дисципліна – економіка охорони здоров'я.

4) Економіка охорони здоров'я – вивчає соціально-економічні закономірності формування і використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, направлених на вдосконалення системи охорони здоров'я і медико-соціальне забезпечення заходів щодо зміцнення здоров'я населення.

5) Економіка аналізує форми прояву економічних законів в охороні здоров'я, роль галузі в економіці

національного господарства, ефективність, методи раціонального і ефективного використання фінансових і кадрових ресурсів.

Економіка охорони здоров'я вивчає широке коло питань, починаючи від власне поняття здоров'я та чинників, які на нього впливають, потреб в охороні здоров'я, попиту та постачання медичних послуг, організації, фінансування і закінчуючи управлінням медичною допомогою та економічною оцінкою ефективності витрат у галузі охорони здоров'я.

Головною проблемою вивчення економіки охорони здоров'я є найбільш раціональне використання ресурсів: грошових, матеріальних, кадрових, досягнення максимального результату при мінімальних витратах. Для її вирішення дуже важливо раціонально проводити економічний аналіз діяльності лікувально-профілактичного закладу. Мета функціонування економіки здоров'я не в тому, щоб обов'язково зменшити витрати на охорону здоров'я чи знизити ціни на послуги в цій сфері, а в тому, щоб підвищити ефективність використання ресурсів, сприяти цілеспрямованому розподілу наявних коштів для задоволення відповідних потреб і запитів.

Економіка охорони здоров'я приділяє велику увагу системному аналізу факторів, що впливають на здоров'я населення. У науковій літературі наводяться різні класифікації факторів, які концентрують увагу на певному рівні генералізації причинно-наслідкових зв'язків [1; 2; 5].

Важливою є теза, сформована в 1993 р. у звіті Світового банку «Інвестиції в охорону здоров'я», згідно з якою фінансування медичної сфери розглядається не як відплив коштів з економічної сфери, а як вкладення їх у розвиток економіки, оскільки гарне здоров'я – це основоположний елемент добробуту населення, який сприяє економічному зростанню, а правильна політика в цій сфері зумовлює належний стан здоров'я [7].

Стосовно охорони здоров'я визначаються три типи ефективності як співвідношення витрат і одержаних результатів: соціальна, медична і економічна.

Соціальна ефективність полягає в підвищенні суспільної ролі охорони здоров'я, пов'язаної безпосередньо з підвищенням рівня здоров'я і якості медичної допомоги, а виражається конкретно у зникненні негативних показників здоров'я населення (захворюваності, інвалідності, смертності) і підвищенні позитивних (фізичного розвитку, народжуваності, середньої тривалості життя та ін.).

Соціальна ефективність – це оцінка поліпшення здоров'я населення.

Медична ефективність полягає в оцінці результативності різних способів діагностики, лікувальних процедур, у тому числі лікарських засобів і, нарешті, різних заходів профілактики, зокрема специфічної (щеплень). Вона може виражатися через різні показники якості і ефективності діяльності медичних установ (скорочення середніх термінів діагностики, середньої тривалості захворювання, перебування хворого в стаціонарі).

Медична ефективність – це ступінь досягнення поставлених завдань з профілактики, діагностики, лікування і реабілітації.

Економічна ефективність виражається у визначенні вартості додатково проведеної продукції або суми заощаджених фінансових коштів, а також у встановленні економічного збитку від підвищення захворюваності, інвалідності, передчасної смерті і т. п. Вона визначається як відношення результату (у вартісних показниках) до витрат.

Економічна ефективність – це прямі і непрямі показники впливу охорони здоров'я на економіку країни за рахунок поліпшення показників здоров'я населення і проведення профілактичних заходів.

Світова цивілізація починаючи з кінця ХХ ст. вступила в нову стадію свого розвитку – третю хвилю науково-технічної і соціально-економічної революції – епоху радикальних трансформацій всіх складових суспільства. Новий вимір вимагає переосмислення концепцій розвитку людства, країни та окремої особистості.

Розуміння знань як самостійного сутнісного елементу економічної діяльності є відносно не новим. Так, ще на початку ХХ ст. Й. Шумпетер запропонував теорію «креативної деструкції» як процесу абсолютної трансформації економіки внаслідок поєднання знань з інноваційними процесами. Махлуп вперше використав термін «економіка знань» у 1962 р. у книзі «Виробництво та розповсюдження знань в США», де він звернувся до «знання» в широкому економічному сенсі, зазначивши, що розміщення ресурсів у сферах освіти та науково-дослідницької діяльності є важливою економічною складовою, а економіка освіти та економіка науково-дослідницька являють собою найдинамічніші нові напрямки спеціалізації економіки [9; 12].

Створення економіки знань – це перш за все структурування всієї економічної системи на інтелектуальній основі, тобто розвиток потенціалу особистості. Цей потенціал, у свою чергу, є похідним від рівня доступності й якості освіти, охорони здоров'я, інформації та комунікацій, досягнень економіки, науки і культури. У розвинутих країнах асигнування в освіту, науку, культуру, охорону здоров'я в декілька разів перевищують вкладення в машини, устаткування, будівлі, споруди. Відповідно, й основний приріст національного багатства визначається сьогодні насамперед якістю життя й умовами, створеними для розкриття людського потенціалу.

Інтелектуальна активність, виражена в спеціальних знаннях і ефективній комунікації, стає фактором не тільки створення доданої вартості, але й конкурентоспроможності, економічного розвитку окремих організацій. Для багатьох видів продукції значна частина вартості створюється на стадії не стільки матеріального виробництва, скільки маркетингу, збуту, науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок (НДДКР), обслуговування. Знання сприяють виникненню нових видів діяльності, виробництв і галузей, стають рушійною силою відновлення наявних технологій, ключовим фактором конкурентоспроможності і добробуту населення. Відбувається прискорення виробництва нового знання. Як наслідок, економіка перетворюється в систему, що функціонує на основі обміну знаннями і супроводжується їхньою взаємною оцінкою.

При цьому сучасний людський капітал включає в себе не просто здатність збору та накопичення інформації, а й уміння трансформувати її в знання, які можуть бути застосовані для практичного вирішення стратегічних завдань економічного розвитку. Більше того, у структурі економічних відносин ХХІ ст. домінуватиме не просто людський, а інтелектуальний капітал, що реалізується переважно в нематеріальних продуктах і активах. Таким чином, перехід від індустріальної до постіндустріальної інформаційної стадії розвитку у парадигмі економіки знань стає категоричним.

Загалом, передумови новітньої економічної методології формуються у дослідженні глобалізації,

яка у безпрецедентному своєму прояві є джерелом і стимулятором конкурентного розвитку і прогресу, будучи разом із тим не прямолінійною і гомогенною, оскільки її витрати і переваги розподіляються нерівномірно, асинхронно і непропорційно, насамперед у міжкраїновому плані.

У контексті нашого дослідження експерти Світового банку констатують, що успішний перехід до економіки знань передбачає створення певних умов через довгострокові інвестиції в освіту, розвиток інноваційних систем, постійну модернізацію інформаційної інфраструктури та створення сприятливого середовища для ринкових інновацій [11].

Сьогодні проблема загрози здоров'ю розглядається світовою спільнотою як сьома додаткова до шести раніш визначених загроз планетарного масштабу (загроза світової війни, екологічні катаклізми, контрасти в економічних рівнях країн планети, демографічна загроза, нестача ресурсів планети, наслідки науково-технічної революції науко- і техногенного походження). У зв'язку з цим науковці вживають таке визначення, як антропологічна катастрофа. Сутність цього явища пов'язана з тим біологічним законом, що кожний біологічний вид вмирає, якщо змінюються умови існування, до яких він був пристосований тисячоліттями в ході еволюції. Склалося так, що до початку ХХ ст. умови існування людства формувало переважно природне середовище. Саме до цих умов організм людини і пристосувався біологічно, протягом попереднього еволюційного періоду. Але з того часу, як людина охопила своєю діяльністю всю планету (ХХ ст.), вона почала істотно змінювати природу, тобто ті умови існування, до яких була пристосована в своєму історико-біологічному розвитку. Про масштабність змін природних умов в останній чверті століття свідчать об'єктивні дослідження. Загальновідомі дані про підвищення концентрації вуглекислого газу в атмосфері, загрозили розміри озонних дірок, надзвичайно підвищене радіоактивіювання, руйнацію ґрунтів, забруднення води і повітря. Через зміни природного навколишнього середовища повністю зникають деякі види флори і фауни [2].

Біологи запевняють, що у найближчі 25–30 років зникнуть приблизно 20% живих видів. Отже, вчені порушують питання: чи становить людина виняток з цієї біологічної закономірності? чи не свідчать дані медичної статистики про початок підвищення показників захворюваності та смертності саме з другої половини ХХ ст., що негативні процеси вже відбуваються? Причому здебільшого людська діяльність не тільки не перешкождала формуванню передумов антропологічної катастрофи, а навпаки, сприяла їх розвитку, тому що кардинально змінювала умови життя, до яких людство адаптувалося віками.

Дослідження, розкриті в межах даної статті, виявили наявність дійового засобу попередження загрози здоров'ю людства і досягнення цілей, висунутих політикою здоров'я для всіх. Таким засобом визнано систему заходів, що у загальносвітовий науковий лексикон увійшла під назвою health promotion. Дослівний переклад цього словосполучення припускає кілька тлумачень (просування, заохочення до здоров'я, сприяння здоров'ю, стимулювання, підтримка здоров'я тощо), що все одно не повно відповідають змісту виокремленої дефініції.

Створення нової галузі економіки здоров'я створює передумови для впровадження та розвитку системи охорони та стимулювання здоров'я населення, що, безумовно, є елементом як соціальної, так і еко-

логічної складових комплексної системи сталого розвитку країни.

Існує кілька видів інвестицій у розвиток людського капіталу, це, зокрема, вища освіта, охорона здоров'я та соціальний захист населення. Досить багато уваги приділено системі вищої освіти як основному виду інвестицій у людський капітал. Проте інвестиції в людський капітал також реалізуються через охорону здоров'я та інші пов'язані заходи, які дозволяють людям бути більш економічно ефективними [8].

Вважаємо, що у найближчому майбутньому основну роль у забезпеченні стійкого розвитку національної економіки буде грати саме кластерна політика розвитку. Формування і розвиток регіональних кластерів оцінюється як важлива конкурентна перевага сучасної економіки, що забезпечує реальний синергетичний ефект як основа регіоналізму в глобальній економіці.

Кластерна політика є найважливішою складовою економічної політики держави. Вона включає систему взаємопов'язаних дій різних рівнів влади, органів місцевого самоврядування, підприємницьких структур, наукових та освітніх установ, громадських організацій, спрямованих на підтримку ініціатив щодо створення і розвитку їх кооперації та об'єднання, створення умов для цього. Важливими елементами кластерної політики є розробка і реалізація програм сприяння формуванню та функціонуванню сполучень, розвиток у цьому напрямку приватно-державного партнерства [4].

У системах освіти використовують поняття «освітній кластер» як сукупність взаємопов'язаних закладів професійної освіти, об'єднаних за галузеву ознакою та партнерськими відносинами підприємствами галузі [9], або: система навчання, взаємонавчання та інструментів самонавчання в інноваційному ланцюзі «наука – технології – бізнес», заснована переважно на горизонтальних зв'язках всередині цього триплету [10]. В освітньому кластері пріоритет традиційно віддається ВНЗ, так як на початку ХХІ ст. відбувається посилення ролі університетів як значущих суб'єктів розвитку в формуванні гуманітарного потенціалу держави. Важливість інтегруючих функцій університету в цілісній національно-регіональній освітній системі відображено в таких документах Болонського процесу, як Сорбонська (1998 р.) і Болонська (1999 р.) декларації. Автори концепції інформаційного суспільства (Р. Барнет, Д. Белл, З. Бжезінський, Дж. Гелбрейт, М. Кастельс, І. Масуда, Д. Рісман, А. Тоффлер) обґрунтовано вважають, що вища освіта найближчим часом перетвориться на визначальний гуманітарно-соціальний інститут.

Питання інтеграції науки, освіти й виробництва зазвичай вирішується на основі поєднання у єдиному комплексі освітніх установ різного рівня, а також науково-виробничих структур. Така інтеграція дозволяє ефективніше використовувати матеріальні і кадрові ресурси, забезпечує більш швидко й гнучку адаптацію системи професійної освіти до змін ринку праці, реалізацію великих науково-технічних проектів і програм регіонального та державного рівня. У широкому сенсі саме за рахунок цих трьох зазначених складових ефективно вирішуються проблеми, пов'язані з економічним зростанням, організацією нових робочих місць, екологічними завданнями в суспільстві.

Сьогодні гостро стоїть необхідність створення великих медичних науково-освітніх об'єднань нового

типу, здатних забезпечити координацію наукових досліджень і високий рівень викладання, засновані на концентрації матеріальних засобів і кадрових ресурсів медичної науки в поєднанні з модернізацією клінічної бази для швидкого впровадження (трансляції) результатів у практику і підготовку кваліфікованих фахівців [2; 4; 9].

Такі науково-освітні кластери дозволяють забезпечити розвиток медичної освіти і науки як основи для поліпшення здоров'я населення і демографічних показників на новому рівні, що є національною стратегічною метою.

Для розвитку та практичної реалізації парадигми «економіка здоров'я – економіка знань» постає питання про необхідність включення до пари «інновації – практична охорона здоров'я» компоненту, системи професійної підготовки лікарів. З'явилася необхідність посилення взаємозв'язку професійної медичної освіти з медичною наукою і практичною охороною здоров'я.

Реалізація даного напрямку повинна здійснюватися шляхом перегляду механізмів координації та взаємодії наукових, освітніх та практичних організацій в рамках діяльності медичних університетів. Таким чином, гостро стало питання про створення кластерів або об'єднання підприємств – постачальників обладнання, комплектуючих, спеціалізованих виробничих та сервісних послуг, науково-дослідних та освітніх установ, пов'язаних відносинами територіальної близькості і функціональної залежності в сфері виробництва і реалізації інноваційного продукту (товарів, послуг). В останні роки з'явилося багато теоретично-практичних прикладів, які підтверджують, що кластер дозволяє зосередити фахівців в одному напрямку для вирішення окреслених завдань.

Висновки. Існуючі в світі стратегії, орієнтовані на охорону і зміцнення здоров'я населення, реалізуються за допомогою різних організаційно-управлінських механізмів, найбільш перспективним з яких визнається підхід кластерного керівництва, схвалений Міжорганізаційним постійним комітетом ООН, як механізм, що забезпечує підвищення якості управління за допомогою розвитку та посилення інтеграційного партнерства на всіх рівнях.

Ми вважаємо, що створення освітньо-науково-виробничих кластерів (ОНВК) в системі охорони здоров'я дасть можливість забезпечити випереджаючий науково-технологічний розвиток та прискорене впровадження в практику охорони здоров'я наукових розробок, проведення повного трансляційного циклу науково-дослідних робіт. Створення ОНВК дозволить забезпечити якість підготовки і подальшої професійної діяльності лікаря на основі інтеграції медичної науки, освіти і практичної охорони здоров'я.

Такий підхід до імплементації парадигми «економіка здоров'я – економіка знань» стане динамічним, ефективним фактором активізації стратегії сталого розвитку в країні.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : [навч.-метод. посіб.] / [А.Г. Ахламов, Н.Л. Кусик]. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.
2. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Медведовська Н.В., Краснов В.В., Вернер О.М., Ткаченко В.І. Міжсекторальна взаємодія освіти, науки та практики як запорука ефективної підготовки кадрів для первинної ланки охорони здоров'я / [Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Н.В. Медведовська, В.В. Краснов, О.М. Вернер, В.І. Ткаченко] // Здоров'я суспільства. – 2014. – № 1–2. – С. 14–24.

3. Гаврилова О.Е. К вопросу о подготовке специалистов-конструкторов швейного производства в условиях образовательного кластера / О.Е. Гаврилова, Ф.Т. Шагеева, Л.Л. Никитина [Электронный ресурс]. – Режим доступа : URL: <http://conference.kemsu.ru/>.
4. Лук'яненко О.Д. Кластеры в системе активизации инновационной деятельности / О.Д. Лук'яненко // Проблемы и перспективы развития сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ : сб. науч. трудов. – Албена-Донецк : ДонНУ, РФ НИСИ в г. Донецке, 2012. – С. 185–188.
5. Блістер М., Гендерсон Дж., Муні Г. Економіка охорони здоров'я / [М. Блістер, Дж. Гендерсон, Г. Муні] ; пер. з англ. В. Чайковського. – К. : Основи, 1998. – 313 с.
6. Арсеньев Д.Г., Алексанков А.М., Кораблев В.В. и др. Организация и функционирование научно-образовательных центров в вузе : [учеб. пособ.] / [Д.Г. Арсеньев, А.М. Алексанков, В.В. Кораблев и др.] ; под ред. Д. Г. Арсеньева и А.М. Алексанкова ; 2-е изд., изм. и доп. – СПб. : Изд-во Политехн. ун-та, 2008. – 76 с.
7. Основні шляхи подальшого розвитку системи охорони здоров'я в Україні / Під заг. ред. В.М. Лехан, В.М. Рудого. – К. : Вид-во Раєвського, 2005. – 168 с.
8. Пашенко В.М. Підприємницька діяльність та управління фінансами в охороні здоров'я / В.М. Пашенко. – Київ, 2002. – 156 с.
9. Смирнов А.В. Образовательные кластеры и инновационное развитие / А.В. Смирнов. – Казань : Школа, 2010. – 102 с.
10. Трушкина Л.Ю., Тлепцеришев Р.А., Трушкин А.Г., Демьянова Л.М. Экономика и управление здравоохранением : [учеб. пособ.] / [Л.Ю. Трушкина, Р.А. Тлепцеришев, А.Г. Трушкин, Л.М. Демьянова] ; изд-е 2-е. – Ростов : Феникс, 2003 – 384 с.
11. Филиппов П. Кластеры конкурентоспособности / П. Филиппов // Эксперт. Северо-Запад. – 2003. – № 43(152). – С.12–16.
12. Зенина Л.А., Шешунов И.В., Чертухина О.Б. Экономика и управление в здравоохранении: [учебник] / [Л.А. Зенина, И.В. Шешунов, О.Б. Чертухина]. – М. : Академия, 2006 – 208 с.
13. Stiglitz, Joseph. Knowledge for Development: Economic Science, Economic Policy, and Economic Advice. World Bank Conference on Development Economics, Washington, D.C., April 20–21, 1998.

УДК 331.1

Мироненко Є.В.

*доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту
Донбаської державної машинобудівної академії*

Шашко В.О.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту
Донбаської державної машинобудівної академії*

ДО ПИТАННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ І УПРАВЛІНСЬКИХ КАДРІВ У ВИРОБНИЧІ СТРУКТУРИ

У статті обґрунтовано необхідність використання нових підходів до розробки та впровадження ефективних форм залучення молодих інженерно-технічних та управлінських кадрів у інтегровані структури промислових підприємств. Представлено форми і методи залучення фахівців на підприємства, недоліки існуючої системи залучення кадрів. Розглянуто заходи, що сприяють залученню, успішній адаптації й розвитку кадрів промислового підприємства. Представлено форми інтеграції освіти, науки і виробництва в єдину систему з метою формування оптимальних механізмів залучення та закріплення молодих фахівців на промислових підприємствах.

Ключові слова: підприємство, кваліфіковані кадри, кадрове забезпечення, освітні організації, інтеграція, регіональна модель.

Мироненко Е.В., Шашко В.А. К ВОПРОСУ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКИХ И УПРАВЛЕНЧЕСКИХ КАДРОВ В ПРОИЗВОДСТВЕННУЮ СТРУКТУРУ

В статье обоснована необходимость использования новых подходов к разработке и внедрению эффективных форм привлечения молодых инженерно-технических и управленческих кадров в интегрированные структуры промышленных предприятий. Представлены формы и методы привлечения специалистов на предприятия, недостатки существующей системы привлечения кадров. Рассмотрены меры, способствующие привлечению, успешной адаптации и развитию кадров промышленного предприятия. Представлены формы интеграции образования, науки и производства в единую систему с целью формирования оптимальных механизмов привлечения и закрепления молодых специалистов на промышленных предприятиях.

Ключевые слова: предприятие, квалифицированные кадры, кадровое обеспечение, образовательные организации, интеграция, региональная модель.

Mironenko E.V., Shashko V.O. CONCERNING INVOLVEMENT OF THE ENGINEERING AND ADMINISTRATIVE PERSONNEL INTO PRODUCTION STRUCTURES

The article substantiate the need for new approaches to the development and implementation of effective forms when involving young engineers and management personnel into the integrated structures of industrial enterprises. The article presents the forms and methods of attracting professionals to the company, the shortcomings of the existing system to attract the personnel. The measures to promote involvement, successful adaptation and development of the personnel at an industrial enterprise are considered. The forms of the integration of education, science and production in to a single system in order to develop the optimal mechanisms for attracting young professional sand their consolidation act industrial enterprises are presented.

Keywords: enterprise, qualified personnel, staffing, educational institutions, integration, regional model.

Постановка проблеми. Одним з найважливіших факторів, що стримують розвиток більшості галузей промисловості в Україні, є дефіцит кваліфікованих

робітників, здатних в умовах сучасного конкурентоспроможного підприємства виконувати високоточні операції на сучасному автоматизованому обладнанні,